

GLOSSA

505248-2009-LLP-GR-KA2MP

GLOSSA-REP-WP02-2.7 (HUN)

Tanulási módszertan haladóknak online nyelvtanuláshoz

7/12/2010

A szöveget gondozta:

Konstantinos Diamantis-Balaskas, Action Synergy

a GLOSSA Project partnereinek nemzeti jelentései alapján.

Ez a projekt az Európai Bizottság támogatásával készült. A publikáció a szerző véleményét tükrözi és a Bizottság nem vállal felelősséget az itt található tartalom semmilyen felhasználásáért.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	4
A tanulás megszervezése	5
Ismétlés.....	9
Fejleszd az olvasási képességedet	11
Fejleszd a hallási képességedet	13
Fejleszd az írás képességedet	15
Fejleszd a beszédképességedet	16

BEVEZETÉS

Ennek a dokumentumnak a célja, hogy gyakorlati útmutatót nyújtson a kevésbé használt európai nyelvek haladó szintű tanulóinak. A “GLOSSA – A görög nyelv, mint a nyelvi sokszínűség népszerűsítésének eszköze”(505248-2009-LLP-GR-KA2MP) című projekt részeként készült, amelyet az Európai Unió élethosszig tartó programja (2. kulcstevékenység- nyelvi program) támogatott.

A cél nem az, hogy bemutassuk és elemezzük a tanulóknak a létező módszertani eszközöket online nyelvtanuláshoz, minek utána ez olvasható a projekt keretein belül készült tanítási módszertan összehasonlító tanulmányában a program honlapján (www.ellinikiglossa.eu).

Célunk összegző, tiszta, gyakorlati tippeket adni a nyelvtanulóknak.

Két fő önálló tanulási módszer létezik nyelvtanuláshoz:

- **A kognitív tanulási stratégiák:** ezek közvetlenül a második nyelvvel foglalkoznak. Ezek lehetnek: a memorizálás, vagy a szójegyzék ismétlése.
- **Metakognitív tanulási stratégiák:** Ellentétben a kognitív tanulási stratégiákkal, itt a stratégiák nem magához a nyelvhez kapcsolódnak, hanem a tanulási folyamat szabályozásával. Ez három egységből áll: a tanulás megtervezése, az önellenőrzés, és az értékelés.

Jelen módszertanunk a metakognitív tanulási stratégiák bemutatásával fog kezdődni. Ez hasznos lesz a tanulók számára, hogy erősítsék tanulási hatékonyságukat. Ezt követően bemutatjuk a kognitív tanulási stratégiákat, amelyek a négy alapképességet fejlesztik.

A módszertan intenzív kutatás eredménye, amelyet a GLOSSA projekt résztvevői végeztek Magyarországon, Görögországban, Olaszországban, Spanyolországban, Belgiumban, Csehországban és az Egyesült Királyságban elméleti és gyakorlati kutatásokon keresztül.

Esettanulmányunk alapul a görög nyelvet használtuk, de alkalmazható minden kevésbé használt nyelv tanulásához abban az esetben, amennyiben feltüntetjük, hogy a 'GLOSSA – A görög nyelv, mint a nyelvi sokszínűség népszerűsítésének eszköze' projekt alapján készült.

A TANULÁS MEGSZERVEZÉSE

Sokszor, amikor online vagy tutor nélküli nyelvkurzuson veszünk részt, a legnehezebb szempont a munka megszervezése. A hagyományos 'élőben' oktatás során a tanár az, aki az elvégzendő munkát megszervezi. Az online oktatás során a tutornak (ha van) sokkal kisebb szerepe van, így a diáknak kell a munkát beosztania.

A tanulás legfontosabb része haladó diák esetében a belső motiváció, különösen a kevésbé használt nyelveknél. Az önképzés önfegyelmet és erős motivációt követel, továbbá az önálló tanulás elsajátítását. A diáknak ismernie kell saját tanulási módszerét, és fel kell építenie egyéni stratégiáját az otthoni tanuláshoz.

1. Tűzd ki céljaidat

Az első teendő a tanulás megszervezésekor, végig gondolni és hasznosítani az eddigi tanulmányaid alatt szerzett tapasztalatokat, és feltenni egy sor kérdést.

A következő kérdéseket teheted fel magadnak:

- Önállóan vagy csoportban szeretsz tanulni?
- Milyen problémák jelentkeztek előzőleg a tanulás során (motiváció hiánya, időhiány, a tanterv betartása)?
- Mely tevékenységeket szeretted (cikkek olvasása, videók nézése, hanganyagok hallgatása, beszélgetés másokkal)?
- Melyek azok a készségek, amelyeket hamarabb sajátítasz el? Melyeket nehezebben?

A kérdések megválaszolásával fogod tudni, hogy:

- hagyományos módszereket szeretsz használni, vagy Web2.0 alkalmazásokat
- a kurzus mely aspektusaira kell majd fókuszálnod
- mely készségekre kell különösen odafigyelned
- hol tanulj majd

Miután végig gondoltad a felvetett kérdéseket, a következő lépés a kurzus kiválasztása:

- miért akarsz a kurzuson részt venni és mit szeretnél elérni az elvégzésével (munkahelyi vagy kulturális készségek fejlesztése, hobbi, stb.)
- mennyi időt tudsz a tanfolyam elvégzésére szentelni

- mely képességeidet akarod a leginkább fejleszteni?

Tipppek, amelyek segítenek abban, hogy helyesen meg tudd szervezni a tanulást – a fenti kérdéseket használva.

- Tűzz ki reális célokat (ne várd, hogy az első héten meg fogsz tanulni mindent, mert csalódott leszel).

- Minden nap látogass fel a platformra. Napi 30 perc – 1 óra tanulás elegendő, de ne maradjnak ki napok. Fontos, hogy folyamatosan haladj, ne csak a leadási határidők előtt foglalkozz a feladatokkal.

- A kurzus tartozzon a fontosabb dolgaid közé.

- Használd múltbéli tapasztalataidat, mert azok a tényezők, amelyek nehezítették a tanulást régebben, most is nehézséget okozhatnak.

- Koncentrálj azokra a területekre, amikben gyengébb vagy.

- Probálj olyan témákat találni, amelyeket régebben is szeretted.

- Válassz tanulási módszert (csoportban, vagy önállóan) aszerint, ami neked a legmegfelelőbb.

2. Készíts ütemtervet

Most már készen állsz arra, hogy elkészítsd az ütemtervet és felállítsd a határidőket. Önálló tanulásnál sokat segít, ha egy nagyon pontos ütemtervet készítesz. Az ütemterv, a naptár, a határidők lesznek segítségedre abban, hogy a kitűzött célokat teljesíteni tudd.

Mindenki tudja, melyek azok a készségei, amelyeket fejleszteni szeretne, így azokra a feladatokra kell fókuszálni, amik ezeket segítik. Fontos, hogy szigorúak és objektívek legyünk, mert ez az első ellenőrzési pont. Ha tutorral együtt tanulsz, akkor kérd az együttműködését a tanulási folyamat megszervezésénél.

Tipppek a jó ütemezéshez:

- Írd be egy naptárba a tanulás fontosabb időpontjait (feladatok leadási határideje, a fejezetek zárásának időpontjai, ellenőrző tesztek ideje).

- Készíts egy listát minden hétre a teendőiddel.

- Fúsd át a feladatokat, amikor végeztél velük.

- Írd be a naptáradba, ha szükséges, hogy melyek a napi teljesítendő feladatok.

3. Ragaszkodj az ütemtervhez

Az ütemterv elkészítése a folyamat egyszerűbb része. A nehezebb a betartása. Tervezd meg a tanulást fontossági sorrend felállításával.

- Döntsd el, mi a legfontosabb neked és eszerint tervezz. Ne hagyd, hogy eltereljék más dolgok a figyelmedet.
- Ne ábrándulj ki az első felmerülő nehézségnél. Senki nem ért meg mindent elsőre. A nyelvet tanuló legfontosabb erénye a türelem.
- Probálj a pozitív területekre koncentrálni. (melyeket örömmel tanulsz, melyekre kíváncsi vagy, és érdekelnek).
- Viselkedj felelősségteljesen. Tűzd ki a határidőket és a feladatokat hozzá.
- Légy tisztában veled, melyek azok az időpontok és órák amikor hatékonyabban tudsz tanulni.

A lényeg az, hogy maximálisan tudj koncentrálni akkor, amikor tanulsz, ez segít majd az ütemterv betartásában. A következő tippek segíthetnek ebben:

- Válassz egy csendes és nyugodt környezetet a tanuláshoz.
- Tarts szüneteket. Ha szünet nélkül túl sokáig tanulsz, az csökkentheti a hatékonyságodat.
- Tűzd ki célokat: Pontos időpontokhoz kösd egy-egy feladat elvégzését (pl. az X feladatot 17.00-ig befejezem).
- Ne engedd, hogy elterelje a figyelmedet bármi más, például egy másik honlap nézegetése.

4. Értékelés

Egyik nagyon lényeges pontja a munka megszervezésének az önértékelés. Időszakonként kell értékelned az elvégzett munkát és rendszeresen feltenni magadnak a következő kérdéseket:

- Tartom magam az ütemtervhez?
- Teljesítettem a kitűzött célokat?
- Elvárásaimnak megfelelően elégeztem a feladatokat?

Ha a válasz a fentiek közül valamelyikre 'NEM', akkor a következő kérdések merülnek fel:

- Mi ment rosszul?
- Hogyan tudom fejleszteni magamat?
- Milyen segítségre van szükségem (pl. a tutortól, a kurzus adminisztrátorától)?

Az önértékelés alapján készítsd el a következő időszak tervét.

ISMÉTLÉS

Az "Ismétlés a tudás anyja" egy görög mondás szerint. Amennyit szükséges, annyit ismételj. Az online tanulás elegendő teret ad arra, hogy eldöntsd, mely területeken kell ismételned, saját igényeid szerint. Pontosan ez a nagy szabadság jelenthet hátrányt is: az önálló időbeosztás motiváció hiányában visszavetheti a tanulást. Az önálló tanulásnak ez a része továbbra is sokat vitatott téma, mert a legtöbben túl engedékenyek vagyunk saját magunkkal. Még ha szigorú is vagy a feladatok megoldásánál, az önértékelésnél biztos, hogy fogsz időt veszteni.

Ne légy túl engedékeny magadhoz!

Mindannyian tudjuk, hogy a tanulás egyik legfontosab része a visszacsatolás, az eredmény lemérése. Másrészt mindenki tart a kudarctól.

Ne félj a kudarctól!

Kövess egy jól felépített struktúrát a tanulás ideje alatt:

- Először értelmezd a feladatot,
- ezután csináld meg egyedül, vagy a tutor segítségével
- később szánj időt a gyakorlásra,
- majd ellenőrizd a tudásodat.

Így, mikor eljön a vizsga ideje, készen állsz a kihívásra.

Mielőtt a következő feladatba kezdesz, biztosnak kell lenned benne, hogy megértetted és feldolgoztad az előző feladatot.

Ahol mód van rá, használj zárt tesztek, ahol a javítás azonnal látható, így az értékelés is rögtön megtörténik.

Lehetőség szerint használj feleletválasztós és 'kiegészítő' feladatokat.

A diáktársakkal vessétek össze a tudásotokat, így a jobbak segíthetik a gyengébbeket.

GYAKOROLD OLVASÁSI KÉPESSÉGEIDET

Az olvasási képességeket változatos szövegeken keresztül gyakorolhatjuk: ilyenek a cikkek, dialógusok, vagy szövegértési feladatok. Válassz olyan szöveget, amely hiteles forrásból származik. Ez lehet egy a tutor által javasolt cikk egy színvonalas újságból, vagy irodalmi, tudományos, vagy bármi más érdekfeszítő szöveg.

Használd mindig eredeti, hiteles szöveget.

Haladó tanulók számára a szerkesztett szövegek nem hatékonyak. Ragaszkodj az autentikus szövegekhez. Ilyenek az:

- Újságok és magazinok
- Irodalmi szövegek
- Információs portálok
- RSS ('web-infók' szabványosított formában, amelyeket blogok, vagy videók publikálásához használnak)
- e-könyvek
- Internetes könyvtárak
- Multimedia enciklopédiák
- Turistáknak szánt oldalak kulturális vagy információs tartalommal
- Autentikus videók a célnyelven, feliratozás nélkül

Próbáld beleélni magad az olvasott szövegbe. Tudj meg többet a szöveg írójáról, a korszakról, amelyben íródott. Mindez segíteni fog a szöveg megértésében.

Ha nincs a szöveghez szójegyzék, használj szótárat (vagy megbízható online szótárat), hogy megértsd az új kifejezéseket, szavakat, idiómákat, szófordulatokat, mondásokat vagy nehezebb kifejezéseket.

Ha nehézséged akad a szókinccsel, koncentrálj a szöveg kulcsszavaira, amelyek segítenek a szöveg megértésében.

Ha szövegértési feladat is követi a szöveget, azt feltétlenül csináld meg. A feladat ellenőrzésekor látni fogod, hogy valóban megértetted-e, vagy félreértetted-e valamit.

A blogok és személyes naplók szintén hasznos források lehetnek. Ezek általában magas színvonalúak és személyesebb, közvetlenebb stílusuk segít a szövegértésben.

Lehetőség szerint használd ezeket: szövegértéses, hibakeresős, feleletválasztós, kulcsszavas kereső, vagy igaz-hamis feladatok, továbbá olyan feladatok, amikor összegezni kell a szöveg tartalmát. A legutóbbit hangrögzítéssel is készítheted, ezt később visszahallgatva össze tudod hasonlítani az eredeti szöveggel. Szöveg-építő feladatok is készülhetnek, amikor a szövegből kivágsz szavakat vagy mondatokat, amelyeket később vissza kell illeszteni a megfelelő sorrendben.

Haladó tanulóknál a szövegek lehetnek politikai, irodalmi, történelmi, tudományos, egészségügyi, művészeti témájúak, továbbá oktatással, környezettel kapcsolatosak.

GYAKOROLD A HALLÁSI KÉPESSÉGEIDET

A hallás utáni szövegértési képességek fejlesztése: egy előre rögzített hanganyag meghallgatását követően a szöveget írásbeli feladatok segítségével dolgozd fel, vagy értelmezd, értékeld a ttorral együttműködve. Ezek a találkozók történhetnek akár a ttorral kettesben, vagy több diákkal együtt közösen.

Az alábbi **hanganyagok** használatát javasoljuk:

- Feladat szövegek
- Párbeszéddek
- Rövid videók
- Podcast-ek
- Dalok

Javasoljuk, hogy kifejezetten autentikus hanganyagokat használj (ráióból, tévéből).

Az eredeti videók és hanganyagok nagyon hasznosak, hiszen különböző dialektusokat, nyelvi szinteket és kiejtést hallhatsz különféle kommunikációs környezetből (mindenapi élet, politikai beszélgetések, sport, kultúra, népmese).

Lehetőség szerint használj ki a szövegértési feladatok adta lehetőségeket, főleg ott, ahol azonnal láthatod a javításokat. Ilyenek a feleletválasztós tesztek, igaz-hamis állítások, képpárosítások, hiányzó szavak bepótlása, stb.

Vagy hallgathatsz élő beszélgetést mondatonként.

Amikor rendelkezésedre áll a hallott szöveg írott változata is, próbáld nem elolvasni először. Hallgasd meg a szöveget és majd csak második meghallgatáskor nézd meg az írott változatot. Ugyanígy a feliratoknál is, próbáld csak második hallgatáskor feltenni.

Hallgass zenét. Ez egy nagyon hatékony és szórakoztató módja a hallás utáni értés gyakorlásának.

Az általad tanult nyelven találhatsz videókat és zenei anyagokat például a YouTube-on, vagy a TeacherTube-on.

A gyakorlás és ismétlés legjobb módja a hanganyagok meghallgatása és aztán a szöveghez kapcsolódó kérdések megválaszolása.

Hangoskönyvek, blogok, online rádiócsatornák hasznos eszközei lehetnek a hallás utáni értés fejlesztésének.

Haladó tanulóknál a szövegek lehetnek politikai, irodalmi, történelmi, tudományos, egészségügyi, művészeti témájúak, továbbá oktatással, környezettel kapcsolatosak.

GYAKOROLD ÍRÁSBELI KÉPESSÉGEIDET

Írásnál a tutor feladata nagyon fontossá válik. A tanulás legtöbb területe az önálló tanulás módszerével lehetséges, de az írott feladatok javítása és a megjegyzések a tutor feladatai. Ez igaz az írásbeli készségeket fejlesztő feladatokra és a Web2.0 alkalmazásokra is.

Ha neked nincs tutorod az online kurzusban, keress egy tanárt, akinek megfelelő a tudásszintje. A ttorral való együttműködés a lehető legjobb megoldás.

Néhány szórakoztató és nem-formális módszer az írásbeli készségek fejlesztésére:

- blog írás,
- fórum írás,
- játékok, például, keresztrejtvény, vagy akasztófa,
- bejegyzések írása facebook-on, blogokon, fórumokon vagy más internetes portálokon,
- történetek mesélése.

Csatlakozz egy nyelvtanuló közösséghez. Például, csatlakozz görög nyelvű Facebook oldalakhoz, vagy görög blogokhoz. Fontos, hogy legyen valaki, aki kijavítja a hibáidat, egy tutor, vagy tanár.

Más online technikákkal is fejlődhetsz: Prezi, Google docs, Wiki. Ezek egyszemélyes dokumentumok, vagy másokkal együttműködve létrehozott anyagok.

GYAKOROLD AZ ÉLŐ BESZÉD KÉPESSÉGEIDET

A **beszédet** gyakorolhatod online kommunikációs eszközökkel (nagyobb részt) és offline eszközökkel is. Ezek lehetnek: Skype vagy online konferencia platformok, vagy offline környezetben hangrögzítő eszközök, mint pl. diktafon.

Fontos, hogy barátságos környezetben gyakorolj, ahol bátran beszélhetsz és hibázhatsz.

Ne félj attól, hogy hibákat ejtesz beszéd közben. A fontos az, hogy beszélj.

A kommunikáció történhet Web2.0 alkalmazásokkal, mint például Skype-pal, MSN-en, online videó vagy telefonkonferencia eszközökkel. Ezek lehetnek informális beszélgetések, ahol a résztvevők megoszthatják tapasztalataikat, segíthetnek egymás problémáit megoldani, és jó esetben nem csak a nyelvtanulás a témájuk.

Ha nem találsz anyanyelvű tanulótársat, próbáld a tutort vagy egy mentort bevonní online beszélgetésekbe.

Saját kiejtésedet ellenőrizheted hangfelvétellel is. Ez sokat segít. Ehhez használható eszköz az Audacity. Jó ötlet a beszéd gyakorlásához különös hangok/ jelenségek használata.

A beszélgetések koncentráljanak:

- új szókinccs gyakorlására
- hangfájlokra, amelyek szövegekhez, kifejezésekhez, szójegyzékekhez készültek,
- dalokra (feliratozottak) vagy karaoke programokra – éneklés közben könnyebben bevésődik a helyes kiejtés,
- hangblog szerkesztésére